

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:	
Termín začiatku a ukončenia PPK	05. až 14. apríla 2022
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	Apríl 2022
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	

2. Definovanie problému	
Stavebné odpady a odpady z demolácií predstavujú dlhodobu, z hľadiska produkcie odpadov, najvýznamnejší odpadový prúd. V súvislosti s návrhom novej právnej úpravy o nakladaní so stavebným odpadom je potrebné upraviť výšku zákonného poplatku za skládkovanie stavebných odpadov tak, aby bolo skládkovanie stavebných odpadov znevýhodnené voči ostatným spôsobom nakladania a aby sa tak podporilo zhodnocovanie stavebného odpadu a jeho recyklácia. Zároveň sú špecifické svojím vysokým potenciálom opätovného použitia a recyklácie, vrátane nahradzovania veľkého množstva primárnych surovín, čo môže mať významné výhody z hľadiska udržateľného rozvoja a kvality života. Aj v nadväznosti na tento potenciál boli stavebné odpady a odpady z demolácií zaradené medzi prioritné oblasti Akčného plánu EÚ pre obehové hospodárstvo. V roku 2020 bolo na skládky odpadov uložených 620 tis. ton stavebných odpadov. Toto predstavuje vzhľadom na ich využiteľnosť v obehovom hospodárstve vysoké číslo. Až 74% z tohto množstva tvorili výkopové zeminy a kamenivo.	
3. Ciele a výsledný stav	
Hlavným cieľom navrhovanej zmeny nariadenia je zvýšiť potenciál obehového hospodárstva v oblasti stavebného odpadu a sektoru stavebníctva, čo bude viesť k vyššej miere zhodnocovania stavebného odpadu. Úpravou zákonných sadzieb za skládkovanie stavebných odpadov sa umožní zvýšiť tlak na odklonenie stavebných odpadov (vrátane výkopových zemín) od skládkovania čo prispeje k plneniu cieľa zhodnocovania stavebného odpadu na 70% (hmotnosti) nie nebezpečného stavebného a demolačného odpadu.	
4. Dotknuté subjekty	
Predkladaným návrhom nariadenia budú dotknuté subjekty podnikajúce v odvetví stavebníctva. Navrhované zmeny zákona sa dotknú firiem, ktoré sa venujú stavebnej činnosti, produkcii stavebných materiálov, konštrukčných firiem a subjektov zabezpečujúcich zhodnotenie odpadov.	

5. Alternatívne riešenia	
Alternatíva 0 – Neschválenie legislatívneho predpisu bude znamenať nesplnenie reformy Plánu obnovy a odolnosti KOMPONENT 2: Obnova budov, 1.2 Oblasť politiky – Zelená ekonomika - Reforma 3: Reforma nakladania so stavebným odpadom a tým ohrozenie získania financií z tohto programu. Zároveň nebudú splnené ciele recyklácie pre oblasť stavebných odpadov. Alternatíva 1 – Návrh nariadenia bude prijatý a splní sa jedna z podmienok reforiem Plánu obnovy a odolnosti a zároveň dôjde k zvýšeniu miery zhodnocovania stavebných odpadov	
6. Vykonávacie predpisy	
Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?	☐ Áno ☒ Nie
7. Transpozícia práva EÚ	
Predkladaným návrhom nariadenia nedochádza k transpozícii smerníc nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ.	
8. Preskúmanie účelnosti	
Preskúmanie účelnosti bude prebiehať každoročne hodnotením miery stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály pripraveného na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie, ktoré sa premietne do oficiálnych štatistík v oblasti odpadov.	

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

9. Vybrané vplyvy materiálu				
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne	
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☐ Áno		☒ Nie	
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
10. Poznámky				

Predkladaný návrh nariadenia má negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, pozitívny vplyv na životné prostredie, predpokladá sa aj pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Predkladaný návrh nariadenia nemá vplyv na informatizáciu, sociálne vplyvy, na služby pre občana a na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Cieľom návrhu úpravy poplatkov za uloženie stavebných a demolačných odpadov na skládku odpadov je znižovanie negatívnych externalít, na ktoré sa vzťahuje výnimka z uplatňovania mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Vplyv na rozpočet verejnej správy nie je možné kvantifikovať. Stavebné odpady a odpady z demolácie je možné využiť na stavebné práce, sanačné práce, rekonštrukčné práce alebo zásypové práce na skládke odpadov, kedy je tento odpad od zákonného poplatku oslobodený. Z uvedeného dôvodu je nemožné vyčíslieť skutočnú výšku vybraných a odvedených zákonných poplatkov do Environmentálneho fondu.

Vplyvy na podnikateľské prostredie sa v porovnaní s rokom 2021 premietnu do vyššej miery zhodnocovania stavebného odpadu a jeho opätovné použitie v sektore výstavby. Firmám sa môžu zvýšiť náklady na skládkovanie stavebných odpadov, ak by nebolo možné ich zhodnotenie (recyklácia). Za časť stavebných odpadov sa však nemusí vyberať zákonný poplatok v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 329/2018 Z. z., ak sa na skládke odpadov použijú na stavebné práce, sanačné práce, rekonštrukčné práce, zásypové práce alebo na prekryvanie jednotlivých vrstiev odpadu.

V rámci analýzy boli pre výpočet použité druhy odpadov, ktoré majú vplyv na skládkovanie stavebných odpadov. Jedná sa o nasledovné druhy (17 01 01, 17 01 07, 17 03 02 a 17 09 04). Tieto druhy recyklovateľných stavebných odpadov boli v roku 2020 uložené na skládke odpadov v celkovom množstve 155 tis. ton. Celková suma zákonného poplatku za skládkovanie týchto druhov odpadov bola v roku 2021 1,2 mil. EUR. Navrhovaným zvýšením sadzieb na rok 2022 (35 EUR/t) by sa celková suma zákonných poplatkov zvýšila na 5,4 mil. EUR a na roky 2023 a ďalšie roky (40 EUR/t) na 6,2 mil. EUR. Toto by však bolo možné len za podmienky rovnakej úrovne skládkovania a zároveň nevyužitia možnosti použiť stavebné odpady na stavebné práce, sanačné práce, rekonštrukčné práce alebo zásypové práce na skládke odpadov, kedy je tento odpad od zákonného poplatku oslobodený. V súčasnosti sú náklady na zneškodňovanie stavebných odpadov vyššie, ako náklady na ich recykláciu. Prieskumom z cenníkov spoločností, ktoré sa zaoberajú nakladaním so stavebným odpadom bolo zistené, že cena za zneškodnenie 1 tony uvedených druhov stavebných odpadov uložením na skládke odpadov je v priemere 63 EUR/t. Náklady na zhodnotenie/recykláciu stavebných odpadov sú v priemere 26 EUR/t. Je predpoklad, že zvýšenie sadzieb povedie z zvýšeniu tlaku na uprednostňovanie vyšších stupňov hierarchie odpadového hospodárstva v prospech zhodnocovania stavebného odpadu.

V rámci výkopových zemín a kameniva boli analyzované dva druhy stavebných odpadov, pod ktorými sú vykazované výkopové zeminy a kamenivo – 17 05 04 a 17 05 06. V roku 2020 bolo na skládku odpadov uložených 457 tis. ton výkopových zemín. V prípade, ak by bol za tieto odpady vybraný zákonný poplatok v celej výške, činilo by to podľa sadzieb za rok 2021 3,2 mil. EUR. Keďže výkopové zeminy sú využívané na skládkach odpadov ako stabilizačný materiál a sú teda oslobodené od poplatku a časť výkopových zemín je ukladaná na skládky inertného odpadu alebo využívanie na terénne úpravy, je nemožné vyčíslieť skutočnú výšku vybraných a odvedených zákonných poplatkov. Zvýšenie sadzieb za výkopové zeminy pravdepodobne bude mať minimálny negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, keďže už v súčasnosti je väčšina výkopových zemín oslobodená od poplatku za skládkovanie odpadov. Prieskumom z cenníkov spoločností, ktoré sa zaoberajú nakladaním s výkopovými zeminami bolo zistené, že cena za zneškodnenie 1 tony výkopovej zeminy je v priemere 8 EUR/t. Náklady na zhodnotenie/recykláciu stavebných odpadov sú na rovnakej cenovej úrovni, t.j. v priemere 8 EUR/t. V Slovenskej republike disponujeme dostatočnou kapacitou zariadení na zhodnocovanie a recykláciu stavebných odpadov. Prevažná väčšina uvedených zariadení je mobilných zariadení na úpravu alebo recykláciu odpadov, čo zabezpečí celoplošné pokrytie územia republiky. Predpokladá sa, že uvedené opatrenie podporí aj podnikateľské aktivity v oblasti zhodnocovania stavebných odpadov a tým navýši kapacity na zhodnocovanie. Náklady spojené s prepravou stavebného odpadu do zariadení na zhodnocovanie odpadov nie je možné vyčíslieť, a to z dôvodu, že pôvodca sa môže rozhodnúť či si zabezpečí zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií priamo na mieste vzniku (keďže väčšina zariadení je mobilných) alebo zabezpečí prepravu do stacionárnych zariadení.

Predkladaný návrh nariadenia nemá sociálne vplyvy, nakoľko sa upravuje zvýšenie sadzieb pre stavebné odpady a výkopové zeminy, ktoré vznikajú v rámci podnikateľskej činnosti stavebných spoločností, ktorí vykonávajú stavebnú činnosť. Neupravuje sa sadzba pre drobný stavebný odpad, t.j. odpad, ktorý vzniká fyzickým osobám pri drobných stavebných úpravách. Sadzba za drobný stavebný odpad ostáva na súčasnej úrovni, t.j. 8 EUR/t. Predkladaná regulácia súvisí s § 77 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, podľa ktorého je pôvodcom odpadov ten, kto vykonáva stavebné práce pre fyzické osoby.

Prijatie reformy v podobe zmeny úpravy sadzieb za skládkovanie stavebných odpadov je nevyhnutnou reformou Plánu obnovy a odolnosti SR KOMPONENT 2: Obnova budov 1.1 Oblasť politiky - Zelená ekonomika - Reforma 3: Reforma nakladania so stavebným odpadom.

11. Kontakt na spracovateľa

Ing. Ľubomír Ďuračka, odbor odpadového hospodárstva
tel. 59562130
lubomir.duracka@enviro.gov.sk

12. Zdroje

Plán obnovy a odolnosti SR
Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 - 2025
Program odpadového hospodárstva SR 2021-2025
Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácií (september 2016)

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 068/2022 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné ☒ Súhlasné s návrhom na dopracovanie ☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia odporúča doplniť v bode 11. telefonický kontakt na predkladateľa.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Cieľom predmetného návrhu nariadenia vlády SR je zvýšiť poplatky za uloženie stavebných odpadov a odpadov z demolácií na skládky odpadov tak, aby zvýšenie poplatkov znevýhodňovalo uloženie týchto odpadov na skládky odpadov pred ich zhodnotením/recykláciou. Podľa zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom фонде a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov sú príjmy z poplatkov za uloženie odpadov na skládky odpadov príjmom Environmentálneho fondu.

V prípade, že v súvislosti s navrhovaným zvýšením poplatkov za uloženie stavebných odpadov a odpadov z demolácií na skládky odpadov je možné predpokladať vplyv na príjmy Environmentálneho fondu, uvedený vplyv je potrebné zohľadniť v doložke vybraných vplyvov a analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy s tým, že takáto úprava poplatkov nebude zakladáť nekryté negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy. Ak tento vplyv nie je možné kvantifikovať, je potrebné uviesť odôvodnenie v časti 10. doložky vybraných vplyvov.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa zosúladiť kvantifikácie medzi jednotlivými tabuľkami a uvedeným textom v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie.

Komisia žiada predkladateľa doplniť Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie a využiť priestor pod tab. č. 2 v časti „Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov“, kde je potrebné uviesť samostatne ku každej regulácii jednoznačný postup výpočtu každej hodnoty uvedenej v Kalkulačke nákladov v stĺpci „A. Dane, odvody, clá a poplatky“. Z uvedeného popisu v časti 3.1 Náklady regulácie, nie je postup výpočtu jasný. Vzhľadom na to, že cieľom v materiáli uvedených poplatkov je znižovanie negatívnych externalít vzťahuje sa na ne výnimka z uplatňovania mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov, avšak nie z kvantifikácie. Z tohto dôvodu hodnoty, ktoré sú uvedené v stĺpci B. Iné poplatky je potrebné presunúť do stĺpca A. Dane, odvody, clá a poplatky.

Komisia žiada predkladateľa nezahŕňať do Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie „OUTy“, ktoré nevyplyvajú z predmetného návrhu nariadenia.

K sociálnym vplyvom

Predkladateľ v doložke vybraných vplyvov uviedol nasledovné informácie: "Predkladaný návrh zákona nemá sociálne vplyvy, nakoľko sa upravuje zvýšenie sadzieb pre stavebné odpady a výkopové zeminy, ktoré vznikajú v rámci podnikateľskej činnosti stavebných spoločností, ktorí vykonávajú stavebnú činnosť. Neupravuje sa sadzba pre drobný stavebný odpad, t.j. odpad, ktorý vzniká fyzickým osobám pri drobných stavebných úpravách. Sadzba za drobný stavebný odpad ostáva na súčasnej úrovni, t.j. 8 EUR/t..". V tejto súvislosti žiada Komisia doplniť túto informáciu, vysvetľujúcu prečo predložený návrh nezakladá žiadne sociálne vplyvy, aj o uvedenie skutočnosti, prečo sa predložený návrh netýka fyzických osôb (nepodnikateľov) ani v prípade, ak by realizovali činnosti, pri ktorých sa predpokladá, že už nie sú drobnými stavebnými úpravami (napr. búracie práce rodinného domu). Uvedené konštatovanie je zároveň potrebné upraviť v tom zmysle, že predkladaným návrhom je návrh nariadenia vlády SR a nie návrh zákona. V prípade, že predložený návrh zakladá sociálne vplyvy-v tomto prípade negatívne vplyvy na hospodárenie dotknutých domácností, je potrebné ich identifikovať v bode 9. doložky vybraných vplyvov a vypracovať analýzu sociálnych vplyvov, ktorá sa tak v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov stáva povinnou súčasťou predkladaného materiálu. V analýze sociálnych vplyvov (bod 4.1) považuje Komisia za potrebné (okrem ostatných požadovaných informácií) uviesť kvantifikáciu vplyvov na hospodárenie domácností aj vo forme modelového príkladu. Zároveň je potrebné upraviť informáciu o sociálnych vplyvoch vo všeobecnej časti dôvodovej správy.

Vyhodnotenie pripomienok:

Pripomienky komisie boli zapracované do materiálu.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: